

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
TNAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Tisza is megszólalt.

Bánffy rombolni akar.

Tisza vádaskodik.

Tisza, ez az örökkön szerencsétlen ideákba szerelmes politika-nyomorék ma újra beleszólt az események folyásába. Levelet intézett azokhoz a választóihoz, akik a legutóbbi belvárosi választáson — azóta ezerszer megbánták — neki juttatták a kerület mandátumát s újabb okot ad nekik arra, hogy általános negligálással forduljanak el tőle.

Sem ez a kellemetlen, sem a nemzet nagyszerű küzdelmében teljesen alárendelt minőségű ágaskodás, sem Bánffy Dezső báró aljas céljai, sem a darabant-kormányának cudar fogásai egyetlen pillanatig sem tévesztik meg az ország akaratát kifejező ellenzéki szövetség illustis vezérférfait. Csüggedést nem ismerve, akadályoktól nem tartva, fenyegetésekkel nem törődve, emelt fővel haladnak az uton, amelynek a végén ott ragyog

a legteljesebb szabadság fényes csillaga.

Csak rombolni.

Báró Bánffy Dezső a kudarcok embere. Ugy megszokta, hogy minden tervén keresztül látnak, hogy nem veszi el akarateréjét, akármilyen csufosan leplezik is le. Döbbenetes megátalkodottsággal ragaszkodik ma is ahhoz a tervéhez, hogy az ország ügyvezetését a maga kezébe ragadja. Mikor közvetlenül február 19-ét megelőzőleg csak egy darabant-főispánnak becsületére való alázattal fölajánlotta magát Bécsnek, ott tudvalevőleg a proposícióit szívesen fogadták, de őt magát nem. Nem hisznek neki, pedig odafönn kevésbé ismerik, mint nálunk. S Bánffy e kettős kudarcára dacára sem adta föl kedvenc tervét. Most már ádáz dühvé fajult az elkeseredése, amelyet felülkerekedési politikájának kudarcra váltott ki belőle s „csak azért is” azon fondorkodik, hogy Fejérváry Géza helyére kerüljön. — Mődunkban van új leleplezéssel szolgálni terveiről.

A nemes báró teljes mértékben helyesli Fejérváry Géza bárónak és darabant-társainak azokat az intézkedéseit, amelyet az ellentétlenség letörése érdekében tettek és tesznek, de sőt kevésli s tulságosan enyhéknek tartja ezeket. Bánffy Bécsbe küldött információiban kiemelte, hogy minél keményebben és alaposabban kell a renitens tisztviselőkkel, megyékkal, törvényhatóságokkal elbánni.

Az egész vonalon el kell pusztítani — szerinte — mindent, mert csak ennek az

áldozatnak az árán lehet a normális állapotokat helyreállítani. Felháborító lelketlenségének a titka az, hogy a báró Mesiás-szerepre vágyakozik. Azt hiszi, hogy ha Fejérváryék mindent leromboltak, ő az újra építés zászlaját lobogtatva a kezében, kormányképes lesz lefelé is. Új terv, új kudarc.

Tisza vádaskodik.

Krónikus lelki vakságában Tisza István gróf ismét szelnek bocsájtott egy levelet. Ezuttal belvárosi választóihoz szól s minden sorából kiéri az olvasó, hogy Tisza ma sinces tisztában azokkal a végzetes bűnökkel, amiket elkövetett s amiknek a bocsánatát kinyerni becsületesen soha sem törekedett.

Sok ujat nem mond legújabb levelében Tisza. Elmondta sokszor, többször, mint ahogy kellett volna. Legutóbb a szabandelvűpártban fejtegette ugyanezeket az elveket. Koldusmód megesappant tábora előtt. Ott is támadta az obstrukciót, most az obstrukciónak támad neki. Hiába, aki az anyatejjel nem szitta magába a szabadságszeretetet, aki gyermekkorát osztrák levegőben töltötte, soha meg nem tanulhatja, meg nem értheti, hogy az obstrukciót a nemzet kényszerítő szüksége teremtette meg.

Evszázadok óta táplálja Ausztria a jogos elégedetlenséget, amely a magyarok lelkét fogva tartja. A Tisza ideálja, a szabandelvűpártnak romlottsága a végsőkig feszítette a hirt s az obstrukció, amely addig csak a parlament obstrukciója volt, magával ragadta az országot. Támadja természetesen a koalíciót is. A parlamenti anarkia professzio-

Gyógyszertárban.

Irta: Pierre Chavannes.

Egy félreeső mellékutcában, Páris valamelyik szegényes külvárosában, gyógyszerár szines lámpája világít az éjszaka sötétjébe. A gyógytár előtt kíváncsi néptömeg futott össze, izgatott hangon rendőrről kiáltanak, de rendőr természetesen, sehol sem mutatkozik.

Ama szomorú esetek egyikének második felvonása játszódik le a gyógytárban, a melyeknek véres krónikáját a lapok két sorban intézik el. Ennek a drámának a hősei egy fiatal leány és egy öreg ur. Tanuja egy bérkocsis, a ki járművével ott várakozik a gyógytár előtt, a mig a rendőr elvégezte vele a dolgát. A sebesültet bevitték a gyógytárba s ott épen most kötözik, mossák a sebet. A sebesült az öreg ur.

A rendőr (végre megjelenik): Mi történt, mi a neve ennek a leánynak?

A gyógyszerész: Hiába vallattam, nem akarta elárulni. Az esetről pedig legfőlebb a kocsis mondhatna valamit.

Behívják a kocsist, a ki dühös pillantást vet az utasaira, mert azok miatt most díjtalanul vesztegelni kénytelen.

A kocsis: Én nem tudok semmit. — Csak azt hallottam, hogy az az ur segítségért kiált. A mikor megállítottam a kocsit,

és benéztem a kupéba, az öreg ur már csupa vér volt.

A rendőr: No és a leány?

A kocsis: Az nem szólt semmit, csak nézte a vért; persze megijedt attól, amit tett, szeretett volna ki is ugrani a kocsiból, de én nem engedtem.

A rendőr: Hol szállottak be az utasai?

A kocsis: Engem a kisasszony fogadott föl a Madeleine-templom előtt, ott beült és azt mondta, hogy hajtsak ki, akármerre akarok, a külvárosokba. Én kihajtottam. Nem figyeltem a kocsis belsejébe, mert nem huzták le a függönyt és így semmi érdekeset nem láthattam volna. A beszédjüket meg nem hallhattam, mert a kocsis zörög.

A rendőr (szakértői fölényvel nézve a sebesültet, aki alétan fekszik a kereveten; a gyógyszerészhez): Komoly?

A gyógyszerész (halkan): Azt hiszem, vége van. Orvos vagyok, megvizsgáltam; belső vérzés... nem éri meg a reggelt. Jó lesz valahova elszállítani.

A merénylő leány dacos mogorvasággal huzódik meg egy szegletben, mintha az egészhez semmi köze sem volna. A rendőr újra hozzálép:

A rendőr: Mi a neve kisasszony?

A leány (hallgat.)

A rendőr: Jól van jól. Majd megmondja a vizsgálóbíróknak... Hát vallja

meg legalább, ki ez az ur és miért akarta megölni?

A leány (hallgat.)

A rendőr: No nézze csak, gyermekem, hiszen maga még nagyon fiatal; nem tételezem föl, hogy nagy ok nélkül tette volna ezt. Bizonyosan fontos okok kényszerítették vérontásra. Könnyítsen lelkén; lássa, ezzel csak segít magán, így megérthetjük és a bíróság talán meg is bocsáthat magának.

A leány (hirtelen a két kezébe temeti az arcát; a vállai remegésén látszik, hogy kifakadt a könyve).

A rendőr (szeliden melléje ül a nád-pamlagra és jószággal faggatja): Ne sirjon, kisasszonykám, mondjon el szépen mindent... Nos, megmondja? Igen?

A leány (hirtelen fölveti a fejét): Megmondok mindent!... jól van!... mindent megmondok... Ez a vén, gonosz ember a gazdája a szeretőmnek és elcsapta őt a szolgálatából, mert én nem adtam meg magam neki!... Most azonban megkapta a magáét! Elég lesz neki!...

A leány egyszerre elhallgat. Nincs több mondani valója.

A rendőr (hivatalos hangon): Jöjjön velem, a törvény nevében letartóztatom!

Tíz perccel később a gyógyszerertárban ismét rend van. Egy vásárló belép:

— Kérek tíz centimesért fogport.

A legdivatosabb a legtartósabb és a legolcsóbb

tavaszi

férfi és gyermek

Ruhát

Csak a

Gerő

ruha nagy áruházban lehet legjobban vásárcsni.

DEBRECEN, Piac-utca 61. szám alatt.

Az újonnan épült 3 emeletes Fischer palotában,

Szent-Anna-utcával szemben

nátus hőseinek nevezi a függetlenségi párt oszlopait, és a szemére veti a koalíciónak, hogy nem vállalta a kormányt, ahogy Bécs kívánta, holott „mindössze nyomorult három-négy millió korona évi teherrel volt csak szó.” Amivel azt szeretné elhíttetni az országgal, hogy a koalíció csak a katonai terheket kifogásolta és se vezényszót, se gazdasági önállóságot nem akart.

Itt-ott Fejérváry felé is sujt méregbe mártott tollával, csak azért persze, hogy alkoskodását spanyolfal mögé rejtse. Majd nekifront gróf Andrássy Gyulának és kitartja őt. Tisza István Andrássy Gyulát! Levelének végső passzusa Deák tradícióira emlékezteti a koalíciót, ahelyett, hogy erre önmagát figyelmeztette volna akkor, amikor még nem volt késő.

A vezérbizottság feloszlatása.

Az új ügyvivők.

Budapest, márc. 9.

Ma délelőtt nagy sürgős-forgás van a miniszteriumokban: három helyen is új emberek veszik át a szerepet. *Toszt* kultusz-miniszter, *Hegedüs* pénzügyminiszter és *Pap* honvédelmi miniszter. Ezeket a neveket ugyan soha még nem hallotta az ember és igazán nem is kell megtanulni.

Ezelőtt még báró Dániel is egyéniség volt és legalább a középszerűség sivatagában, a sok kínálózó mameluk közül rajta akadt meg a miniszterelnök szeme. Ha kinevezték, politikai oka volt és nem is küldték el rossz eselőd módjára. Most nincs miniszter, hanem közeg, a kit kineveznek, mert nincs jobb, de a ki csak addig is marad a helyén, míg nincs jobb, vagy míg újabb célokhoz újabb eszközök nem kellenek. Egészen mindegy, kit rántanak erre a szolgálatra elő.

És csak a humor barátai tudják kellőképpen méltányolni azokat a beszédeket, a melyeket az új „miniszterek” hivatalelfoglalásuk alkalmával elmondanak. A céljaikról, a terveikről, a programjukról. Ha van nekik céljuk, tervük, programjuk egyéb, minthogy kitöltsek a blankettákat, a melyeket Bécsből küldenek a részükre?

A vezérlőbizottság feloszlatása.

Fejérváry bécsi audienciájának az eredményeiről eddig nem szivárgott ki más, minthogy elhatározóba ment a vezérbizottság feloszlatása. Sokan ebből arra következtetnek, hogy mégis meglesz törvényes időben a választás. A kormány az ellenzékétől el akarja venni az irányító fórumot is, hogy a választások hirtelen való kiírásával meglepje és készületlenül találja az országot. Arra az ellenvetésre, hogy a vezérbizottsággal nem bír, mert ha az eddigi tanácskozó helyén nem ül össze, akkor tagjai találkoznak akár melyik magánlakáson, a kormány emberei azzal felelnek, hogy a vezérbizottság tagjainak titkos beszélgetése ellen nem tehet semmit, de ezzel az ellenzék nem is ér el semmit.

Igy készül a kormány, amely elfojtotta a beszámolókat és lehetetlenné akarja tenni a szabad szót a nemzet itéletének a provokálására. És azt hiszi, hogy az abszolutizmus bárgyu erőszakoskodásai eltéríthetik az országot a jogai követelésének, az alkotmány védelmezésének útjáról.

Zágrábi vélemény.

Zágrábból jelentik, hogy a zágrábi „Obzor” Bánffy kilépése alkalmából vezér-ókket közöl, amelyben arról ír, hogy a koalíció egyre inkább közeledik a negyvennyolcas alaphoz és azt fejtegeti, hogy ezt

a horvátok sohasem akceptálhatják, mert ez a horvát-szlavon társaságok közjogi jellegének a negációja volna s azokat magyar provinciává degradálná, amelyet minél előbb magyarosítani kell. Magyarország-Ausztria között kötött perszonal unió ezeknek a törekvéseknek csak a segítségére jönne.

A horvát lap a magyar-horvát kiegyezésnek azokra a pontjaira figyelmeztet, melyek szerint azokat a törvényeket, melyek a monarchia államainak viszonyát szabályozzák, csak a horvát-szlavon társaságok törvényes segítségével lehet megváltoztatni és hogy Horvátország érdekeit a delegációk sokkal jobban megvédelmezik, mint a magyar képviselőház horvát csapatja. Ha a koalíció a negyvennyolcas alapra helyezkedik, úgy a horvátoknak a legkisebb okuk sincs ezért lelkesedni.

Sürgős béke.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon, hogy gróf Schönborn Frigyes volt igazságügyminiszter, a közigazgatási bíróság elnöke a *Zeit* mai számában cikket ír, a melyben gróf Apponyi Albert multkori fejtegetéseire válaszol. A cikk a politikai világban annál nagyobb feltűnést van hivatva kelteni, mert Schönborn volt tudvalevőleg az, a ki Körber alatt az osztrák urakházában a magyarellenes akciót megindította; ma Ausztria és Magyarország sürgős békéjét hirdeti.

Konstatálja, hogy a két állam között félreértések ékelődtek, de ezeket mindenáron szét kell oszlatni, hiszen a folyók futásával, a hegyek fekvésével már a természet is figyelmeztet arra, hogy Ausztriának és Magyarországnak egymásban kell keresni a szövetségét. De ennek a barátságának történelmi alapjai is vannak, ezer és ezer hős vére, a mely a törökök ellen folytatott küzdelmekben áztatta a földet, egy célért omlott.

Magyarországnak és Ausztriának magasabb tekinteteket is szemelött kell tartania, hogy erős gazdasági és fegyverszövetségben barátjának tekintse egymást. A viszony alapjai lényegeikben szabályozva vannak az 1867-es törvényekben. A béke és a kölcsönös megértés érdekében a két államnak ezeket a törvényeket revideálni és egymással megegyeztetni kell.

VIDÉK.

Felöklelte a bika. Kölesér községből írják: A község határában levő egyik tanyán tegnap nagy szerencsétlenség történt. Molnár György 18 éves béréslegény ugyanis egy bikát hajtott az országúton be a tanyára, utközben a bika valamitől megvadult és futni kezdett. A béréslegény utána rohant és egy hajtótól vágott a megvadult állathoz. Ez erre visszafordult és egyenesen a béréslegény felé vágatott. Molnár ijedten rohanni kezdett az állat elől, de utközben valamiben megbotlott és elesett. A bika keresztül gázolt a béréslegényen és hasába döfte szarvát. Véresen, eszméletlenül akadtak a fiura a tanyabeliek, akik haldokolva szállították haza lakására. A béréslegény állapota életveszélyes.

Szegedi leányok hazafias tüntetése. Szegeden — mint onnan jelentik — egy fiatal leányokból álló társaság megkoszoruzta Kossuth Lajos szobrát. A leányok hazafias költeményeket szavaltak a szobornál, végül pedig az összegyűlt közönséggel együtt elénekelték a Kossuth-nótát. Az ünnepség után a következő táviratot küldötték Kossuth Ferencnek: „Kossuth Lajos szobrára letették honleányi lelkesedésünk örökösöd koszoruját. Az ő szent emlékét hiven őrizzük mindhalálig!”

Szerelem a sirig.

Bucus a szemfedőtől.

Mélyen megható eset történt a kis Fekete-Bátor községben. Egy Barna Karácsony nevű legény jegyben járt Onucz Demeter odaváló gazda szép Szavéta nevű leányával. Vasárnapra volt kitzúve a menyegzőjük.

A szép menyasszony azonban beteg lett. Meghült, köhögött s a gyöngé teremtés a gyötrő betegségnek nem tudott ellentállni. Tegnap reggelre kiterítették. Barna Karácsony ott sirdogált napestig a mátkája virágos ravatalánál. Költögette, csókjaival ébresztgette a hideg halottat és sirt, zokogott a szerencsétlen vőlegény.

Az éjjel még ott virrasztott a halott mellett s míg a háznép aludt, kiosont az udvarra s a nagy eperfára, amelynek árnyékában annyi édes csókot váltott a szerelmével, felakasztotta magát. Nem tudta túlélni menyasszonyát a szegény fiú. A szomorú házból pedig két koporsót kísérték ki a temetőbe.

A százmillió kölcsön.

A vezérbizottság akciója.

A hazafiatlan bankok ellen.

A pénznek kozmopolita gondolkodásu hatalmasai tudvalevőleg késznek nyilatkoztak arra, hogy az abszolutisztikus kormányt kiségitik a zavarból, amelybe az adók megtagadásával jutott, sőt — egy bécsi hiradás szerint — az üzlet minden részletét fix meg is állapították.

Fejérváryék tehát a legrövidebb időn belül kerek százmillió korona folyó számla kölcsönhöz jutnak. A vezérlő-bizottság lemondott arról a tervről, hogy a hazafiatlan bankoknak figyelmébe ajánlja, hogy a törvényellenesen adott kölcsönt a koalíció, ha kormányra jut, nem fogja elismerhetni.

Ujabb terv merült fel a koalíció kebelében, olyan, amely, ha megvalósítják, alaposan észre téríti a minden kormányokkal gescheftelő, gomblyuk-fájdalmakkal megvert bankdirektorokat. A vezérbizottság akciót kíván indítani arra, hogy vonjuk ki betéteinket azokból a bankokból, amelyek ennek a legfrissebb akciónak részesei.

A mi pénzünkkel ne támogassák az ellenségeinket. A hazafias magyar közönség a pénzeit ezentul azoknál az intézeteknél fogja elhelyezni, amelyek velünk vannak s nem a darabantokkal.

A királyi biztos működése.

Folgármester és miniszter.

Megyei tisztviselők a királyi biztosnál.

Debrecen, március 10.

(Saját tudósítónktól.) A királyi biztos folytatja működését s min-

TAVASZRA! Czipőket

csakis a **Központi Czipő és Kalap Áruházban**
Dréher sörcsarnok mellett vásárolhatunk.
Kossuth jelvények kaphatók.

dent elkövet, hogy „simán“ bonyolítsa le az ügyeket, mint ezt kilátásba helyezte.

Tegnap magához rendelte külön-külön meghívással a megyei tisztviselőket. Konciliáns hangon beszélt hozzájuk, mindenikkel kezefogott, azok pedig szó nélkül távoztak tőle.

A városházán még mindig keresik a módokat, hogy miképpen „nyitódják ki“ a közgyűlési terem ajtaja. Valószínű, hogy elküldi a polgármester a kulcsot Naszády kir. biztosnak, hogy nyissák ki az ajtót ők.

A tegnapi nap eseményeiről tudósítónk a következőket írja:

Polgármester és belügyminiszter.

A Naszády királyi biztos kinevezéséről szóló miniszteri leiratra Kovács József polgármester Kristóffy Józsefhez, a belügyérhez felterjesztéssel élt, melyben kéri, hogy a királyi biztosság vonassék vissza s hogy miután ők a királyi biztos parancsait nem teljesíthetik, már most rendeljen el az egész előjárás ellen fegyelmi eljárást s esetleg függessze is fel mindannyiójukat. Ez a felterjesztés így hangzott:

Ad. 3066./6.

Kir. Miniszterelnök báró Fejérváry Géza ur Ó Nagyméltóságának.

Budapesten.

Folyó március hó 8-án érkezett meg Debrecen sz. kir. város közönségéhez Nagyméltóságodnak február 26-áról 1005. M. E. szám alatt kiadott értesítése arról, hogy Ó császári és apostoli királyi Felsége a Minisztérium előterjesztésére királyi biztost nevezett ki e város területére; e város törvényhatóságának a felelős kormány törvényes intézkedéseivel szemben tanúsított magatartása és ellentállása folytán.

„Tudomás végett“ méltóztatván erről értesíteni; tudom, hogy nincs jogom felírni, sem emez értesítés ellen, sem a majdan közgyűlésben kihirdetendő királyi kinevezés ellen.

Nem is aféle felirati jogot kívánok gyakorolni s nem is ellentétbe helyezkedni amaz értesítés s királyi megbízatással szemben, — midőn az alábbiakat előterjeszteni bátorodom — hanem mint e város közönségének törvényszerinti képviselője felhívni bátorodom Nagyméltóságodnak s általa a Magyar királyi Minisztériumnak figyelmét és jóakarátát eme visszas állapotr, amely itt a miniszteri utóbbi rendeletek folytán bekövetkezett s amelyre már én a kir. Belügyminiszter urhoz 1494. elnöki számú rendeletével szemben gyakorolt felirati jogom alapján emelt felterjesztésemben rámutattam.

Majd így folytatja:

Amidőn tehát teljes tisztelettel hajlok meg Ó Felségének, királyunknak intézkedése előtt s tartózkodom, hogy a királyi lényt bármely szempontból taglalam, minthogy az a tény miniszteri előterjesztés folytán következett be, bátor vagyok tisztelettel jelenteni, hogy az a miniszteri előterjesztés téves alapon nyugszik s teljesen indokolatlan s ez okból bátor vagyok kérni, méltóztatnék intézkedni, hogy a téves információ alapján történt királyi biztosi kinevezés vonassék vissza s lehetővé tétessék, hogy én és a városi előjárás törvényeink és hivatali eskünkkel teljesíthessük kötelességünket s eltávoztatva legyen minden hivatali ösz-

szeütközés — s amennyiben ez lehető nem volna, méltóztatnék ellenem s talán az egész előjárás ellen elrendelni a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot s esetleg elmozdítani bennünket hivatali állásunktól azon az okon, hogy mi nem vagyunk képesek teljesíteni kötelességünket; mert az nyilvánvaló, hogy ily előzmények után különben én hivatali állásomban nem maradhatok, miutau hivatali állásom sulya, tekintélye a történetek által aláásva van.

Debrecen, 1906. március 4.

Mély tisztelettel

Kovács József
polgármester.

A miniszter válasza.

Erre a felíratra most érkezett meg a miniszteri válasz azon része, melyben a miniszter kijelenti, hogy a felfüggesztések jogával a királyi biztos ruházott fel.

A miniszter leirata így szól:

A m. kir. miniszterelnöktől.

M. E./1126. szám.

Tekintetes Kovács József urnak, Debrecen sz. kir. város polgármesterének
Debrecen.

Folyó évi március hó 4-én ad. 3066. szám alatt hozzám kelt felterjesztésére a következőkben válaszolok:

Ami mindenekelőtt a kormánybiztosnak a törvényhatóságához való viszonyával kapcsolatos kérdését illeti, tudatom, hogy a kormánybiztosra ruházott jogosítványok a folyó évi február hó 22-én kelt legkegyelmesebb királyi leirattal Debrecen sz. kir. városra nézve kinevezett királyi biztos hatáskörében befoglaltatván, az előbbi megbízatásának fentartása most már tényleg feleslegessé vált s így annak megszüntetése iránt a belügyminiszter ur egyidejűleg intézkedik.

Polgármester ur felterjesztésének ama része, melyben a királyi biztos kinevezésének alapjául szolgáló kormányelőterjesztést téves információkon nyugvónak s a királyi biztos kinevezését szükségtelennek tartja, nem áll összhangban a történet eseményekkel.

Nem kívánom a jelenlegi helyzet összes ismert előzményeit részletezni, azonban röviden utalok arra, hogy midőn a belügyminiszter ur a város közönségét az állami adók beszédese és beszolgáltatása, továbbá az ujoncok állítása tárgyában hozott közgyűlési határozatok megsemmisített rendelkezéseinek végrehajtásától az 1886. XXI. t.-c. 19. §-sa értelmében másodizben is eltiltatta és rendeletének azonnali és feltétlen végrehajtására az idézett törvényeikk 73. §-ának e) pontja alapján polgármester urat utasította, a törvényhatóság, illetőleg polgármester ur ahelyett, hogy a belügyminiszter ur ezen rendeltetéseknek eleget tett volna, azokat előző álláspontjának fentartása mellett sérelmesnek jelentette ki és a törvény szerint köteles végrehajtás mellőzésével kimondta, hogy azok ellen a képviselőháznál keres orvoslást.

Ily körülmények között a törvény által engedett módokat ki lévén merítve, a város főispánja az 1886. évi XXI. t.-c. 64. és 65. §§-aiban körülírt rendkívüli hatáskörrel lett volna felruházandó.

Amde a szabad királyi város közönsége a kinevezendő új főispán beiktatását, nemkülönben az eskü kivételét előre is megtagadta s polgármester urat az új főispán beiktatása céljából szükséges közgyűlés összehívásától eltiltotta, amely intézkedésekre azonban nem is került a sor, mert a múlt évi december hó 26-án kelt legfelsőbb elhatározással kinevezett új főispánt a felizgatott tömeg Debrecen vá-

rosba történt megérkezése alkalmával tetőleg bántalmazta s az előfordult események folytán ő működését meg sem kezdhetett.

Minthogy így a városi törvényhatóság magatartásával szemben már minden törvényes eszköz alkalmazása megkíséreltetett anélkül, hogy eredmény lett volna elérhető, nem maradt egyéb hátra, mint a törvény és a végrehajtó hatalom tekintélyének megóvása végett azon kivételes eljárást venni alkalmazásba, mely a királyi biztos kinevezéséhez jelentkezett.

Részemről tehát a fenti előzmények után, királyi biztos működésének megszüntetését a jelen körülmények között nem kezdeményezhetem.

Ami végül polgármester urnak azon kérését illeti, hogy ellene s esetleg az egész tanács ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat rendeltessék el, megjegyzem, hogy e tekintetben a kormány részéről intézkedés szüksége ez idő szerint azért nem forog fenn, mert a királyi biztos kirendelése egymagában a törvényhatósági rendes szervek további működésével nem lévén összeférhetlen, nem állítható, hogy csak hivatali állásaikat meg nem tarthatnák, az ezentúl a részben néltan szükségesnek mutakozó intézkedések pedig a folyó évi február hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásban körülírt jogkörnél fogva kizárólag a kinevezett királyi biztost fogják illetni.

Jelen leiratomról a város királyi biztosát egyidejűleg értesitem.

Budapesten, 1906. évi március hó 7-ik napján.

Fejérváry.

Ez a két okmány mindenesetre érdekes világot vet Debrecen végső küzdelmére a hatalom ellen, de ma már — legalább egyelőre — tárgytalan, miután a királyi biztos megérkezett, intézkedett s a jóléti-bizottság a tisztikarnak felhatalmazást adott a közgyűlési terem felnyitására, az önkéntes adó és ujonc beszállítására, elfogadására és előállítására.

Mi lesz a 668 korona adóval.

Faust Elek pénzügyigazgató tegnap ismét felszólította a várost, hogy az 1905. évről szóló 668 korona 51 fillér önként befizetett állami adót a város szolgáltassa be.

Miután a jóléti bizottság erre a tanácsot felhatalmazta, a város még talán ma kiszolgáltatja ez összeget a pénzügyigazgatóságnak.

Megyei tisztviselők a királyi biztosnál.

Naszády Iván királyi biztos a megyei tisztviselőket, külön-külön és személyenként felhívta, hogy jelenjenek meg nála.

Tegnap délelőtt egyenként mentek fel a tisztviselők a volt főispáni, jelenleg kir. biztosi szobába. Várniok kellett s úgy 11 óra tájban jött ki hozzájuk Naszády Iván, a kinek minden beszéd nélkül, egyszerűen hivatalos hangon mutatta be a tisztviselőket Weszprémy Zoltán alispánhelyettes:

— Méltóságod ide rendelte őket, itt vannak, — szölt minden kommentár nélkül.

A királyi biztos nagyon elfogult volt, reszketett a hangja, mikor kijelentette, hogy szívesen látja őket, mint kipróbált erőket, hogy megmaradtak hivatalunkban. Biztosította őket, hogy az éles ellentétek elkerülését mindenkor szem előtt fogja tartani. Kérte őket, hogy jelenjenek meg a 17-iki közgyűlésen.

Egyetlen hanggal sem válaszolt senki a beszédre, szótlánul elfogadták a feljűk nyújtott kezét s leballagtak a lépcsőn.

Es még ide lent sem tudtak egymásnak mit mondani. Csak úgy egymásra néztek nagy szomorán.

Nem hiába!

igyekszik mindenki a **Neumann Testvérek Tiszapalotájában** levő **Cipő, Kalap és uridiva** kereskedésért tekeresni, mert ott valóban a legelegánsabb, legújabb és legnagyobb választékban **Cipő és Kalap** újdonságok érkeztek, melyek a legolcsóbb árakban szerezhetők be.

Gyönyörű fekete és színes kivágott és átkapcsoló **CIPŐK** hölgyek és gyermekek részére.

SZÍNHÁZ.

Fromont és Risler. Szerény Gizella utolsó fellépése distingvált közönség érdeklődése mellett folyt le, a mely a művésznek kiválóan értékes alakítását gyönyörűséggel élvezte és a szerzett élvezetért hálásan adózott az elismerés tapsaival. Nagy volt minden jelenésében. Művészetét ragyogtatta s mai szereplését is aranybetűkkel örökíthetik meg a debreceni színház történetében. Hanem aztán egyéb jól nagyító üveggel se fedezhetjük fel az előadás keretében. Annál bőségebben tolt közönségünk elé a színpad világában — legalább a multból szokatlan — jelenben azonban annál gyakoribb anomália. Megtörtént az, hogy az előadás drámai jelenéseit sem tudta komolyan venni a közönség. A kiállítás gyarló volt. Hogy sokat ne említsünk, általános derűtlenséget keltett az utolsó felvonás részlete, a hol a Fromont és Risler ház pénztár helyisége akkurat úgy nézett ki, mint a Hólyagos csárda. Még a pénztári retesz se illett a Fromont és Risler ház helyiségébe s inkább hasonlított az a Hólyagos csárda sötétiséhez. A felvonások pedig elremitően hosszadalmasak voltak. De hosszadalmas volt az előadás is. A legtöbb jelenés döögött, vontatottan, unottan folyt s az előadás tizenegy órákor ért véget. Ha ez a szokás rendszerre vedlik színházunknál, akkor jó lesz az ülőhelyeket Schröbel-féle székekkel helyettesíteni, a melyek tudvalevően praktikusán székek és ágynak is egyaránt használhatók. Igazán tapintatlanság volt ilyen hibákat csoportosítani éppen akkor, a midőn a színháznak olyan kiváló vendége van, van, mint Szerény Gizella. Még jó szerencse, hogy az ő művészete mindenért kárpótlást nyújtott.

A négy évszaktól tegnap délután volt a tél első részletes próbája. Ezzel az előkép szereplői az ilyen előadással járó első nehézségeken túl estek. Az ősz próbája volt csupán hézagos, amennyiben az előkép szereplőiből többen a vigjátékban is részt vesznek és a két próba ideje késések miatt ugyanazon órára esett. A másik három évszak első próbájából és annak sikeréből ítélve az előképek változatos szépségükben semmivel sem fognak mögötte maradni az operában lezajlott fényes értékek. A próbák a jövő héten is folynak, minden délután negy-től-ötig.

Nagy hőség a színházban. Hogy az időjárás valamivel enyhébbre változott, türethetetlen hőség szállta be a debreceni színház nézőterét. Ha a közönség csak kicsit nagyobb, valóságos gőzfürdő Thália temploma. Ezen az állapotban — sajnos — hamarosan változtatni nem lehet. A színháznak nincs szellőztető készüléke s még az ajtók nyitvatartásával sem lehet segíteni, mert ha csak egy ajtó nyílik meg, óriási léghuzam támad. A közönség csupán türelmével segíthet az állapotokon, ha ugyan nem akad közöttük hálálkodó is azért, hogy a színházi jegy árában mindjárt gőzfürdőt is vehet.

A négy évszak jegyei. A március hó 28. és 29-én tartandó négy évszak előadására szóló jegyek a mai naptól kezdve kiválthatók Molnár Ferenc ur üzletében. Előjegyzések nem érvényesek.

A jövő hét műsora. Zilahy Gyula színiigazgató a jövő hét műsorát újból csokán állította össze. Csak szombatig szolgál a valószínű műsorról, a vasárnapi előadásokkal már adós marad. A tervezet szerint különben vasárnap délután a *Csöppség*, este az *Ember tragédiája* kerül színre. Hétfőn a *Drótos tót* operettet játszik. Kedden, szerdán *Jósi bohózat* kerül színre. Csütörtökön *Március idusát* szavalja Csáder Irén s utána

Hunyady László opera kerül színre. Pénteken *Gül baba* operettet, szombaton *Hamlet* tragédiát játszik. A nyolc hónapos színiévad néhány hét múlva véget ér és népszínmű még mindég nincs a műsorban. Lehet különben, hogy előrelátásból teszi Zilahy, aki maga is meg van arról győződve, hogy magyar népszínművek előadására nincsenek elfogadható erők.

Magyar arisztokrata nők a hazáért.

Ékszeres a haza oltárán.

Éjjeli távirat.

(Saját tudósítónktól.) A nemzeti ellentállás erősségében még mindég biznak, sőt miután kilátás van arra, hogy a kormány kiküldöttei az önkéntes adók beszedésénél és az önkéntes ujoncok előállításán kívül egyéb törvénytelenégeket is fognak követelni a törvényhatóságoktól s így nyílt szakadásra fog kerülni a dolog, az ellentállást csak most akarják kifejtetni, olyan irányban, hogy országosan adakozzanak a felfüggesztendő tisztviselők számára.

Az 1848-ik évben a magyar nők előljártak, mikor áldozatkészségről volt szó s a haza oltárára szívesen áldozták oda ékszereiket.

Most Budapesten megelevenedett a mult s megisméltódott annak egyik valamikori lélekemelő jelenete.

Bathányi Lajosné grófné házában zsúr volt ma s itt beszéltek a nők a nemzeti ellentállásról. A szomorú jelenről, a dicsőségteljes multról.

Egyszer csak gróf *Dessewffy Aurélné* leoldotta nyakékét s kiadta a jelszót:

— *Adakozzunk a haza oltárára!*

És az arisztokrata-nők egymásután szedték le ékszereiket, karpereceiket, nyakékeiket, gyűrűiket.

Ezen a réven közel 100.000 korona jutott a haza oltárára, sőt miután lesznek férjek, akik az ékszer kiváltják a haza zálogából, talán kétszer annyi is pénzértékben.

UJDONSÁGOK.

* **Katonai áthelyezés.** A hadügyminiszter Perfler Tivadar csász. és kir. 39-ik gyalogezredbeli főhadnagyot a cs. és kir. 32-ik gyalogezredhez helyezte át. A főhadnagy hosszabb idő óta tartózkodik Debrecenben és kedvelt tagja lett az uri társaságoknak.

* **A népkönyha bezárása.** A debreceni jótékony nőegylet vezetése alatt álló városi népkönyha ma délután zárul be. A tanács a bezárási ünnepségre Varga Károly tb. tanácsnokot és dr. Tóby Elek aljegyzőt küldte ki. A nőegylet nevében jelen lesz az ünnepségen Veressné Szathmáry Teréz elnök,

a választmánynyal. A szokásos bezáró beszédet Kone Ákos tb. tan., nőegyleti titkár fogja mondani.

* **Választmányi ülés.** A debreceni jótékony nőegylet vasárnap, azaz folyó hó 11-én délelőtt 11 órákor választmányi ülést tart a nőipariszkola termében.

* **Hajdumegye rendkívüli közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága Debrecenben, 1906. évi március hó 17-ik napján délelőtt 10 órákor a vármegye székesháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: 1. 1898—1906. A m. kir. Miniszterelnök urnak a vármegye közönségéhez intézett 1005—ME. számú értesítő leirata arról, hogy Ő császári és apostoli kir. Felsége a miniszterium előterjesztésére az 1805-ik évi V. törvényekben gyökerező joga alapján törvényhatóságunkra nézve teljes hatalmu királyi biztossá Naszády Iván kir. ítélőtáblai bíró urat kinevezni s e részben a vármegye közönségéhez leiratot intézni méltóztatott. Ezzel kapcsolatban: 2. A vármegyénkre teljes hatalommal felruházott királyi biztost küldő, vármegyénk közönségéhez intézett királyi leiratnak felolvasása és kihirdetése.

* **Budapest volt polgármestere Debrecenben.** Márkus József Budapest főváros legközelebb volt főpolgármestere a mai napon családjával együtt városunkba érkezik s jelen lesz leányának Márkus Lilának vasárnap városunkban rendezendő hangversenyén.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni és pedig: Péntek este fél 6 órákor, szombaton délelőtt 9 órákor, délután 4 órákor, szombaton este beálló Purim ünnep alkalmából a Megilah felolvasása 6 órákor. Köznapokon az istentisztelet kezdete reggel 6 órákor és este 6 órákor.

* **Elhalasztott tea-estély.** A holnapra tervezett tea-est Márkus Lili hangversenye miatt elmarad s helyette f. hó 25-én tartatik ez évadban az utolsó tea-estély.

* **Beszámoló Bőszörményben.** Dr. Benedek János, Hajduböszörmény képviselője vasárnap délelőtt tartja meg beszámolóját Bőszörményben. A beszámoló iránt dr. Benedek választói lelkes érdeklődést tanúsítanak.

* **A felebaráti kötelesség.** Egy pincszobában foltozó cipész lakott a családjával. A mesternek nagyon kevés volt a munkája, elhatározta tehát, hogy más foglalkozás után lát. Felment az első emeleten lakó ügyvédhez, akinek többször dolgozott már. — Könyörgőm alázatosan nagyságos ur, tessék nékem egy viceházmesterséget szerezni, mert éhen halok a családommal.

Az ügyvéd megígérte, hogy eljár a dolgában. Volt egy kliense, többszörös háziur; elment hozzá és sikerült is a cipésmestert viceházmesternek bejuttatni. Mikor ez megvolt, elment a viceházmester az ügyvédhez:

— Köszönöm alázatosan nagyságos urnak a szíveséget.

— Nincs mit köszönnie, csak felebaráti kötelesség volt.

Néhány hónappal ezelőtt megint beállított az egykori cipész az ügyvédhez.

— Könyörgőm alázatosan, nagyságos uram, volna egy kérésom.

— Ki vele.

Saját érdeke mindenkinek,

hogy tartós, csinos és jó **cipőt** vegyen, melyet az **ELFENBEIN** és **KLEIN** cipő-üzletében szerezhet be, hol csakis saját készítményű cipők kaphatók. Mérték utáni rendelések a legfontosabban eszközölteinek. Piac-u., 3 em. Fischer-palotában.

— A házmesterünk kimegy a fiához Amerikába s ha a nagyságos ur beszélne a háziurral, engem tenne meg házmesternek.

— Majd meglátjuk. Délután elmegyek hozzá.

— Köszönöm alázatosan nagyságos urnak a szivességét.

— Nincs mit köszönni, felebaráti kötelesség csak.

Néhány héttel ezelőtt az ügyvédnek ki kellett költözködni a lakásából és a kliense házába költözködött. Előre örült, hogy jó házmestere lesz, mert a pártfogoltja bizonyára éreztetni fogja a háláját. Eppen egy hét óta lakott az új lakásban, amikor a cselédje összeveszett valamin a házmesterrel. Az ügyvéd lement hozzá, hogy igazságot tegyen, a házmester azonban oly kihívóan viselkedett, hogy az ügyvéd haragosan rászólt:

— Nem vártam ilyen viselkedést magától, a kinek olyan nagy szivességet tettem.

— Nekem tett szivességet? Mikor tett nekem szivességet?

— Mikor ide behoztam.

— Nagyszerű! Hát az szivesség volt? Az felebaráti kötelesség volt.

* Márkus Lili hangversenye.

Márkus Lili zongoraművész nő hangversenyére nagyban folynak az előkészületek. A hangverseny fényes műsora lapunkban már közölve volt, de azt holnapi számunkban ismét hozni fogjuk. A művész ma délben érkezik városunkba. Az Arany Bika-szálloda dísztermében vasárnap este 8 órakor tartandó hangversenyre az előjegyzett jegyek Tóth Béla főtéri gyógytárában kiválthatók. Ugyanott még jegyek I. r. számozott hely 4 korona. II. r. számozott hely 2 korona árban kaphatók.

* **Az ipartestület évi jelentése.** Az ipartestület évi jelentése tegnap hagyta el a sajtót. Mindazon iparosok, akik az évi jelentés iránt érdeklődnek, egy-egy példányt az ipartestületen átvehetnek.

* **A Bikur Cholim debreceni betegsegélyző egyesület** március hó 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyesület helyiségében (Sas-utca 2. szám) évi rendes közgyűlést tartja. Targysorozat: 1. A választmány jelentése 1905. évről. 2. A számvizsgálóbizottság jelentése és ennek alapján az 1905. évi zárszámadások tárgyában határozat hozatala. 3. Az 1906. évi számadások és mérleg megvizsgálására egy 3 tagból álló bizottság megválasztása. 4. Esetleges indítványok, a mennyiben a közgyűlés előtt két nappal bejelentetnek.

* **Méreg a teában.** Súlyos vádat emelt tegnap özv. Asztalos Sámuelné cselédje ellen. Tegnap reggel ugyanis, mikor szokott reggelijét a cselédleány asztalára tette, úgy vette észre, hogy az meg van mérgezve. A tea felszínén tényleg egy foszforos végű gyufadarab uszkált, mely kellemetlen ízűvé és émelygőssé tette a párolgó teát. Özv. Asztalosné azonnal dr. Balkányi Ede orvosért küldött, aki megvizsgálta a teát, azt tényleg mérgezettnek találta. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, mely a teát azonnal lefoglalta. Fazekas Mari cselédet pedig a bűnügyi osztályra kísérték. Fazekas azzal védekezik,

hogy ő mit sem tud a mérgezésről. A teában levő gyufa darab valószínűleg véletlenségből kerülhetett a csészébe. A rendőrség különben a legfoglalt teát vegyileg fogja megvizsgáltatni K. Szalay Béla dr. vegyészszel s ennek véleményétől teszi függővé a további lépéseket. Fazekas Marit egyelőre szabadon is eresztették.

* **A drágaság.** A piaci drágaság ezidőszerint változatlan. A piaci cikkek árai napok óta egy ponton állnak; se nem drágul, se le nem száll a termékek ára. Sokan a szép idő beálltának tulajdonítják a piaci árnak ezt a mozdulatianságát, sokan ellenben azt hiszik, hogy az árstagnáció a drágaság megszűnését jelenti.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Barcsi Imre ev. ref. 7 hónapos, Gabos Etelka ev. ref. 20 éves, Füle Józsefné 45 éves, Szabenyi József ev. ref. 66 éves, Keszbaum József izr. 77 éves, Ötvös Imre ev. ref. 19 hónapos, Rossi Primo róm. kath. 50 éves.

* **Párbaj a debreceni királyi biztos miatt.** Aradról telefonálja tudósítónk: Véres kardpárbaj folyt le tegnap Benedek Árpád, az Arad és Vidéke főszerkesztője és Hoppes Béla dr. aradi ügyvéd között. A párbaj előzményei azok a cikkek voltak, amelyek az Arad és Vidékében több ízben élesen megtámadták Naszády Tibort, az arad-ésanádi gazdasági takarékpénztár tisztviselőjét, abból az alkalomból, hogy apját, Naszády Ivánt Debrecen város királyi biztosává nevezték ki. Hoppes Béla dr. unokaöccse: Naszády Tibor védelmében súlyos kifejezésekkel illetve a szerkesztőséget, a miért is Benedek Árpád főszerkesztő provokálta az ügyvédet. A párbaj Benedek megsebesülésével végződött.

* **Eltűnt tárcsa.** Vásárlás céljából ment Mohácsi Györgyné gyümölcskereskedő a Grünhud Sámuel üzletébe. Az árukból néhány zsák aszalt szilvát ki is választott s rögtön ki is akarta fizetni. Tárcája azonban, melyet előzőleg egy hordóra tett le, eltűnt. Nem találta sehol. Az üzletben rajta kívül még két napszámos volt, akik észrevétlenül távoztak onnan, míg ő alkudozott. Állítása szerint tárcáját ezek vitték el.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vittük: Mély fájdalomtól megtört szívvél tudjuk a felejtethetetlen jó férjnek, apának, apósnak, fiának, testvérnek, sógornak és rokonnak Rossy Primó nagy iparosnak folyó hó 9-én, reggeli 6 és fél órakor, életének 51-ik, boldog házasságának 24-ik évében, hosszas gyengélkedés és a haldoklók ájtatos szentségének felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 10-én, délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Teleki-utca 92. számú házunktól, a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 12-én, délelőtt 9 órakor fog az egek urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket szomorodott szívvél meghívjuk. Az örök világosság fényeskedjék neki, nyugodjék békével! Bánatos neje: Özv. Rossy Primóné sz. Pellegrini Róza. Elye len gyermeke: Lajos nejével Nyilas Juliánával. Édes anyja: Özv. Rossy Józsefné sz.

Pellegrini Johanna. Násza: Nyilas János nejével Faragó Juliánával és gyermekeivel. Testvérei: Rossy Károly nejével és gyermekeivel. Rossy Gyula nejével és gyermekeivel. Rossy Mária férjével Pellegrini Davidal. Rossy Pál nejével. Sógorai: Nannfrédy Eurikó nejével Pellegrini Máriaival és gyermekeivel. Özv. Linta Józsefné szül. Pellegrini Josefín gyermekeivel. Pellegrini József nejével és gyermekeivel. Pellegrini Károly nejével és gyermekeivel. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

* **Vakmerő betörés tartja izgalmában** tegnap óta H.-Hadház község lakosságát. Az ismeretlen tettesek Horovicz Gábor üzletében törték be, melyet alaposan megdézsmáltak s nagy részben kifosztottak. Az éjjeli órákban az üzletnek utcára lévő falát kibontották s az így támadt résen át hatoltak az üzletbe. Összeszedtek minden könnyen elvihető árut, közte az összes dohányfelszerelést. A pultot feltörve, a fiókban levő negyven korona készpénzt magukhoz vették. A betörést csak a reggeli órákban vették észre s azonnal értesítették a csendőrséget. Még a reggeli órákban történt, hogy a csendőrök két embert tartóztattak. Ezek betörés miatt már több ízben voltak gyanu alatt, legutóbb körözést is bocsátottak ki ellenük. Nagyon valószínűnek tartják, hogy a község területén bujkáló e két embernek része volt az éjjel történt betörésben is.

* **A király biztos őrizete.** A második napja már annak, hogy Naszády Iván királyi biztos katonaság nélkül, gyalogszerrel, csupán titkára kíséretében jár az utcán. A király biztos volt az, aki lemondott a katonai őrizetről, megakarván mutatni, hogy ő neki erre szüksége nincsen. Mig azonban a király biztos az őrizetéről lemond, akad valaki, aki gondoskodott arról, hogy még se legyen egészen magára hagyva. Amikor a király biztos elhagyja a lakását, hogy hivatalába menjen, száz lépésnyire előtte 4 szál csendőr figyeli meg a járókelőket. Jobbra és balra 2-2 csendőr és mögötte szintén négy csendőr ügyel a király biztos személyére.

* **Elgázolás az utcán.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap a bűnügyi osztály közelében. Egy sebesen rohanó szekér elütötte Rákóczi József napszámost, akit egy rendőr több súlyosabb természetű sebtől vérezve szedett fel az utról. A szekér a baleset után elmenekült. Rákóczi sebeit Balkányi Emil kerületi orvos kötözte be.

* **A debreceni izr. hitközség** előjárósága ezennel értesíti a t. tagokat, hogy a hitközség új szervezeti szabályzatának 16. §-sa értelmében a hitközségi jegyző által összeállított 1906. évi választói névjegyzéket a hitközségi irodában (József kir. herceg-u. 26.) közszemlére kitette azzal a figyelmeztetéssel, hogy a tagok e névjegyzék ellen legkésőbb f. évi március hó 18-ig bezárólag írásbeli felszólalással élhetnek. Megjegyeztetik, hogy azon tagok, kik hátralékaik miatt a névjegyzékbe fel nem vétettek, ha hátralékaikat nyolc nap alatt kifizetik, a névjegyzékbe felvétetnek és a legközelebb meg-ejtendő hitközségi választásokon szavazati és választói jogukat gyakorolhatni fogják.

Csak még rövid ideig tart

az **Adler** féle **csódtömeg**

Ruhaszövet, férfi-posztó, karton, batizt, delin, vászon, kanavác, papír, szabókellékek stb. árusítása. Minden elfogadható áron. Debrecen, Kossuth-u. 2. Páncslyás utca felé épület.

* **Elfogott zsebtolvaj.** Zsebtolvajlásai révén közismertté lett Grosz Menyhért. Utóbbi időkben régi szerencséje elhagyta s gyakran kézrekerült. Nem tehet egy lépést sem anélkül, hogy a rendőrség azonnal nyomában ne lenne. Alig pár hete szabadult ki a börtönből s tegnap már ismét elfogták. A vasuton akart működni, de nem sikerült, leleplezték s átadták a rendőrségnek.

* **Dr. Szász Adolf** orvos Zander-féle gyógyintézete nyitva van délelőtt 9—12-ig és délután 5—6-ig. Alkalmazható: Neurastheniánál (ideggyengeség), rheumatismusnál, izomgyengeségnél, chronikus székrekedésnél, zsugorodásoknál.

* **Hol keretezzük képeinket?** Lám Sándor üveg- és porcellán-üzletében. Hatvan-utca sarkán. Csinos képkeret lécek. Olcsó árak.

* **Már csak rövid ideig tart** a Blattner Gyula üveg- és porcellán-üzletének végkiárúsítása. Ezen páratlan körülményt, mint a vételre igen kedvező alkalmat ajánljuk olvasóink és a nagy közönség szíves figyelmébe.

A „Hungária” kávéházban minden nap zene-estély.

* Pénz-, szivar- és cigaretta-tárcák, kefék, illatszerek, gyermekjátékok és háztartási cikkek beszerzési áron alul kaphatók Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac- és Szent Anna-utca sarkán. Az üzlet feloszlása miatt hatóságilag engedélyezett végeladás!

* **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik osz- és közsvényes betegek részére a híres Királybalsamot, mert ez eredményeiben páratlan. Már néhányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth-utca, „Arany egyszerű” gyógyszerár.

TÁVIRATOK.

Leégett fűrészgár.

Ungvár, márc. 9. Az itteni Gelsel-Guttman-féle fűrészgár leégett s mellette egy műmalom raktára is. Egy munkás fiu bentégett a tűzben. A kár 400,000 korona.

A politikai helyzet.

Bécs, márc. 9. Itteni lapok szerint a közös hadügyminisztérium osztályvezetője Nyiry Sándor lesz, aki csak ez állás kilátásba helyezése mellett fogadta el a királyi biztosságot a Ház feszlátásának idejére.

Bécs, márc. 9. A Grazer Tagespost jelentése szerint a közös hadügyminiszter a császári és királyi hadtesparancsnokokhoz rendeletet küldött, hogy erélyesebben lépjenek fel a közönséggel szemben, esetleg zendülések esetén. Nekik tudja be a debreceni és ungvári zendüléseket is. A vezetőség erélytelensége átragad a legénységre. Felhívják a parancsnokokat, hogy a közönség hangulatáról előre tájékoztassák magukat s a szerint intézkedjenek.

Budapest, márc. 9. A kormány ez évben nem gondol választásokra.

A francia miniszterválság.

Páris, márc. 9. A Temps a miniszterválságról így ír: A kamarának tegnap elkövetett örült tette Németországban élénk megnyugvást és felette nagy illuziókat fog előidézni. A német diplomaták azt fogják hinni, hogy a minisztérium bukása közvetlenül kell hogy hasson a francia diplomá-

ciára. Ez a remény ugyan nagyon érthető, de indokolatlan. Bármennyire elítélendők is azok, akik ezt az oly súlyos feladatokkal megbízott minisztériumot megbuktatták, mégis egész bizonyossággal lehet állítani, hogy ez a véletlen nem fogja Franciaország magatartását Algécirasban befolyásolni, mert a kamara felett áll az ország, amely a lemondás politikáját sohasem helyeselné.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Ki a legény a csárdában?** Jó pár liter bort fogyasztottak már el Magyi Sándor és Magyi István a konyári nagy korcsmában, amikor Fegyverneki Gerzson korcsmáros esti 10 órakor felhívta őket, hogy hagyják el a helyiséget, mivel záróra van. A legények azonban nem azok közül valók voltak, akik egyszeri szólásra hazamentek volna, hanem szóváltásba elegyedtek a korcsmárossal és eleinte botokkal ütötték és amikor a korcsmáros védekezni akart, Magyi Sándor elővette csizmaszárában levő kését és a korcsmárost úgy szurta hasba, hogy az 6 hétig gyógyuló súlyos testi sérülést szenvedett. Ezért állottak tegnap a Magyi testvérek a debreceni bíróság előtt, amely beigazoltnak vette a büntetést és Magyi Sándort 6 havi, Magyi Istvánt pedig 7 havi börtönrre ítélte. Az elítéltek fellebbeztek.

§ **Az élesdi emberirtás.** (Távirat.) A Kuria ma kihirdette határozatát az élesdi zavargás dolgában, amely alkalommal a csendőrfegyverek harminc emberéletét oltottak ki s ezenfelül még vagy negyven ember megsebesült. Vádlotként ötvenöt ember került a bíróság elé, akik közül huszonkettőt ítéltek el. A legsúlyosabb büntetés érte a nagyváradi szocialisták vezetőjét, Steinberger Dezsőt, akit azzal vádoltak, hogy felbujtotta a munkásokat és az oláh parasztokat a népgyüleléző függetlenségek ellen s ezek megvédéseért kellett a csendőröknek, kiknek parancsnokát lelőtték, fegyverhez nyulni. A nagyváradi tábla, már enyhítve a törvényszék ítéletén, Steinbergert három évi fegyházzal, a többieket fél-évtől két évig terjedő börtönnel sújtotta. Az utolsó fórum, mely elé úgy a közvádló, mint az elítéltek semmisségi panaszszal járultak, ma az összes semmisségi panaszokat elutasította.

§ **Elítelt betörők.** Betöréses lopás büntetvével vádolva állottak tegnap a bíróság előtt Nagy László és Bálint Kálmán, a melyet a múlt év augusztus havában azzal követtek el, hogy Bagi Mihályné kamráját feltörték és onnan 5 métermázsza buzát loptak el. A vádlottak beismerték tettüket, mire a bíróság egyenkint 6—6 havi börtönrre ítélte őket. Az ítélet jogerős.

Egy halott és három özvegy.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Newyorkból írják a következő történetet: Johnson Andrew végigküzdötte a polgárháborút, azután élete végéig nyugdíjat húzott, mikor ezelőtt öt évvel 70 éves korában öngyilkosságot követett el és meghalt. Hagyatékát leltárilag 2000 dollárra becsülték. A birtok hasznélvezőjének és gond-

nokának Johnson özvegyét tették meg, akit a veterán katona 1872-ben vett feleségül. El is költötte már a birtok negyed értékét az özvegy s további betáblázásokat szeretett volna eszközölni, amikor ügyvédei tudtára adták, hogy a hagyaték iránt más is keresetet adott be, még pedig Mrs. Johnson J. Nancy, aki Crab Orchardon, Lincoln megyében lakik és bizonyítja, hogy ő a törvényes özvegy.

A tárgyalások folyamán be is bizonyult, hogy Johnson Andrew a most jelentkezett asszonyt még 1860-ban vette feleségül és 1872-ig együtt éltek, mikor a veterán katona eltűnt s többé az asszony nem is tudott róla semmit. Johnsonné bizonyítékok után kutatott, hogy férje az első feleségétől elvált, de a bírósági iratok közt nem lehetett ennek tanúságára akadni, mert a lincolni kerületi bíróság épülete 1872-ben leégett; személyes tanu pedig nem akadt, aki a válást bizonyította volna. Az első Mrs. Johnson ezután aziránt folyamodott a bírósághoz, hogy mondja ki: a két özvegy közül ki az igazi özvegy s kit illet a hagyaték. A pör költségei azonban ekkor már leteették a hagyatékot s a bíróság úgy döntött, hogy mindegy, akármelyik az igazi perre nincs ok, mert már nincs hagyaték.

Mult ősszel a két özvegy nyugdíjért folyamodott a kormányhoz s ekkor mind a kettőt nagy meglepetés érte. Kérvényüket elutasították, mert ugyanezért a nyújtott már egy harmadik Mrs. Johnson folyamodott, akit a hadviselt Johnson 1886-ban vett feleségül Bell megyében, tehát abban az időben, mikor első felesége Crab Orchardon, a másik pedig Lancasterben lakott. — Tehát Johnson halála után 4 év múlva került köz tudomásra, hogy az öreg katonának egy és ugyanazon időben három felesége is volt. A nyugdíj-ügyosztály most mind a három özvegynek követelését megvizsgálja s az ügyvédek többsége ama nézetet van, hogy a nyugdíjat három felé kell osztani — tekintet nélkül Johnson komplikált házassági viszonyaira — mert Johnson mind a három özvegyet törvényesen vette feleségül.

NYILTTÉR. *)

Hubert
Dezsgő

ALAPITTATOTT 1825.

NÉGY nyilaskert az állomás mellett felelésben csemege szőlő, nagypajtával árendába kiadó. Csapó-u. 11. sz. a. 5275

EGY jókarban lévő hushűtő jutányosan eladó. Hatvan-u. 61. 5276

A KOSSUTH-utcai 6. számú háznál a földszinten egy két szobás udvari lakás 1906 május hó 1-től kiadó. Értekezhetni Kasza József Endre üzletében. 5274

REMEK növésű him foxterier kutya 1 éves eladó. Zöldfa-u. 12. 5273

KITÜNŐ forgalmu fűszerüzlet más vállalatmiatt sürgősen eladó. Olajtűtő. 5272

KOSSUTH JELVÉNYEK megérkeztek Füstös Testvérekhez.

BURGONDIA-utca 5. sz. Utcái lakás: 4 szoba-előszoba mellékhelyiségeivel kiadó. Esetleg a ház eladó. Értekezhetni ugyanott a kereszttépületben. 5154

Hármas gőzcséplőgép jó karban eladó. Gyöngyvirág-u. 8.

Cipő Király Tomai Dániel Piac-utca 49. sz., főpostával szemben (Csanak fűszerüzlet szomszédságában).
Saját érdekét vadl mindenki, hogy cipő szükségletét ezen üzlethől szerezze be. — Csak a Cipő Király cégre tessék figyelni!

A nagyrabecsült Hölgyközönséghez!

Nagyságos asszonyom!

A tavasz beköszönte kötelességemmé tette a varható divatnak a helyszínen való alapos tanulmányozását. Már a múlt hó folyamán megtettem szokásos külföldi utazásomat és mindazokon a helyeken megfordultam, amelyek

női leány és gyermek felöltők, costümök rövid spencer és fűzőaljal külön ruhájak, szoknyák, blousok, napernyők és egyéb e szakmába vágó cikkek

terén mint kiválóan mértékadó ismeretese és amelyeknek készítményei ugy esin, izlés és minőség tekintetében — mint azoknak teljesen modern előállításában megérdemelt hirneveivel birnak.

Sikerült is a legujabb divat termékeiből egy oly dusan felszerelt válogatott szép raktárt összeállitanom, hogy arról minden öndiesekvés nélkül csak a legjobbat mondhatja. — Képviseleve van minden faj a legdrágábbtól az olcsóbbig és minden darabot, legyen az bár olcsóbb minőségű, az a bizonyos, szavakkal ki nem fejezhető előkelőség jellemez, amely csak az igazán művészi erők felett rendelkező ateliererek sajátosága.

Kérem nagyságos asszonyomat, erről nagyrabecsült látogatásával közvetlen meggyőződést és ajánlom magamat

kiváló tisztelettel:

Halmágyi Sámuel

utóda

DEBRECEN.

Parcellákban eladó birtok.

Az ujosztáson, a Csere alatt, a Pávai-féle birtok **5 holdas parcellákban**, előnyös fizetési feltételek mellett **eladó.**

Szólónek kiválóan alkalmas. Közelebbi felvilágosítás nyerhető **Korondi Sándor gépraktárában, Piac-utca 28. és Berzéki Józsefnél Nyilas telepen.** 2249

Meggyőződhet mindenki

arról, hogy nálam Külsővásártér 10. szám alatt áruba bocsájtottam valódi fekete-földi

préselt anya szénát, métermázsáoként frt. 2-90 és továbbá elsőrendű **nem préselt állapotban**

luczernát

frt. 4.— métermázsánként bármilyen mennyiségben nálam kapható.

Külsővásár-tér 10.

Tavaszi idényre

Costüm és ruha Szövetek BLUZ KELMÉK

a legujabbak nagy választékban

KONFSEK KORNÉL

női és férfi divat áruházában
Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

Polgári Takarékszövetkezet
Piacz-utca 83. sz. a.

Olcsó kölcsönöket ad négy vagy nyolc évre

utólagos kamatszámolással is, személyi kezesség, betáblázás és értékpapir fedezett mellett. 1 betét 20 fillér. Új tagok f. évi március hó 1-ig mulasztási illeték fizetése 2045 nélkül vétetnek fel.

47 kiló volt
Dr. Gora Attila - orvosánkai ur, aki a tüdővészéből annyira kigyógyult a Castillio fenyőszörpötől és megízott a Hipophosphát szörpötől. 120 kiló lett.

TÜDŐBAJOK (Hektika)

a légzőszervek idült katarusai ellen, jobb minden hirdetett svindlínél az általános ismert „Castillio fenyőszörp”. Enyhíti a köhögést, megszünteti az éjjeli izzadást, fokozza a beteg étvágyát, megszünteti a vérköpést. 1 üveg 2 kor. 40 fill. Ehhez való (súlyos esetben) „Guajacolin” pirulák 1 dohoz 4 kor. Verszegények, sápkórosnók, kiknek sokat fáj a hátuk közepe, kiki meg belőlük egy kis dolog után a jártányi erő, kiknek rendszeresen naponként fáj a fejük lesoványodott gyengék, kik hizni, erősödni kívánnak használják a „Syr Hippophosk. Co. Kun” neve vértadó szörpöt. 1 üveg 2 kor. 40 fill.

Matild örém, Matild arokenócs, Matild szappan, aropor, szépitőszerek. Kapható minden gyógyszerárban Főraktár Török J. Budapest.

KUN ISTVÁN gyógyszerész,

vegyi és cosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cosmetique Matilde”. (Alapított a hasonnevű párisi laboratorium mintájára 1895-ben B.-pesten.)

Hajduszovátón, Debrecen mellett, Kossuth-utca.

Direct hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

1906 Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb bál kelmeinket, 120 cm. fehér és színes francia batisztokat. Selymek: Christalin, Rádium, Pougennette, Taftt-Messaline, Lionnaise divatos bál színökben.

Egyes, beosztott, félig kész, himzett batiszt és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sállok, legyezők, bál keztük, fehér és színes áttört harisnyák nagy választékban, olcsó szabott árakhoz.

1971

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyegáruháza

Debrecen, Rózsater.

Quedlinburgi és hazai termésű

Takarmány Répamagvak

Plombozott arankamentes

Lucerna és Lóhere

Bükköy, Csibehur, Muhar, Óriástökmag, Takarmány- és Pázsittú magvak, onkorodrok. Konyhakerti és virágmagvak

legolcsóbban — nagyban és kicsinyben

KONTSEK GÉZA

magkereskedésében

2151

Főüzlet: Kossuth-u. — Fiókuzet: Csapó-u.

Az új tavaszi

Ruha és kosztüm

szövetek

és Bluzselymek

megérkeztek.

Nőrukákat, kosztümöket és kabátokat saját műtermünkben gyorsan és jutányosan készítetünk.

Bosznay J. és Társa

női divatáruháza

Debrecen, Kossuth-utca 5. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

TAVASZI turó megérkezett. 1 ltr. sestakerti óbor 26 kr. 1 db. Linoleum 65 kr. Glück Izidor fűszerüzletében Peterfia-u. 5250

KÁRPITOS házaknál, házonkívül, vidéken legjutányosabban dolgozik. Olah András Csapó-utca 28. 5244

EGY csinos garzon utcai lakás május 1-re butorral vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5241

SESTAKERTBEN a nagyerdei járásban 22. számú nyaraló 3 szoba. meliék helyiségekkel kiadó. Értekezhetni Egyháztér 15. sz. a., az ügyvédi irodában. 5216

KÉT rendbeli utcai lakás május 1-re jutányosan kiadó. Eötvös-u. 118. sz. 5227

MEGNYILT az új butor raktár Hatvan-utca 2. szám alatt, Kaiser Salamon heti vagy havi részletüzletében, hol legszebb kivitelben kaphatók fa- és vasbutorok, vászon, kézműárúk, férfi, női és gyermekruhák, szőnyeg, ágy- és asztalterítők, férfi és női divatkelmék stb. legelőnyösebb havi vagy hetirészletekben. Készpénzvásárlásnál 15 százalékos engedmény.

A LEGJOBB ÓRAK legszolidabb ékszerrek egyszerűtől a legdrágábbig, valamint órajavítások legolcsóbban Kurián Gyula műórásnál Debreczen, Piac-utca 42. Vidéki megrendelést pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik. 2002

3 SZOBA, konyha, kamara, pince kiadó. Arany János-u. 12. 5242

FEHERNEM varrónő, ruha varráshoz is ért, ajánkozik házakhoz, esetleg betűhímezés gomblyukvarrást elvállal Boldogfalva-utca 22 sz

KIFESÜLT női hajat vesznek! HAJFONÁTOR, női parókák, krepek, frizettek jutányosan kapható Boczán Ferenc fodrásznál Hatvan-utca 2 sz 4920

SESTAKERT nagyerdei járás 11. sz. nyaraló kiadó. 5264

EGYMALOM-u. és Rákóczy-utca sarkán levő bolthelyiség lakással együtt kiadó. 526

Kereslet.

PAPLANVARRÓ és tanuló lányok felvétetnek. Nap-u. 20. 5260

JÓ családból való fiú kereskedésbe felvétetik Cim a kiadóban. 5113

ALKALMAZÁST nyer egy értelmes megbízható szolga Mentze Henrik újdonságok áruháza-ban. 5267

FIATAL házaspár házmesternek ajánkozik május 1-re. Bösörmény Rompai Imre szódagyár. 5269

TALÁLTATOTT egy nőtény félpofáján barna foltos foxterieur, tulajdonosa átveheti Simor-nyí-ut 10. 5268

Eladás.

NAGY festékes hordók olcsón eladók. Cim a kiadóban. 5251

A SESTAKERTBEN egy modern nyaraló, elegans, tágas terrasszal, borpincével, virágos kerttel, szőlő és nemes fajszerűvel, gyümölcs-fákkal eladó. Cim a kiadóban. 5249

ELADO. Csapókert első járáson 1 nyilas szőlő lakással kedvező feltételekkel eladó. Értekezhetni Samsom-u. 2. 5248

A SZECHENYI-KERTBEN az állomáshoz harmadik, 2000 négyszögöl kert fele esemege szőlővel beültetve, fele veteményes, lakóházzal együtt 8400 koronáért eladó. Értekezhetni a csósznél. 5239

70-80 METERMAZSA burgondi répa eladó a postakertben. Értekezhetni felölle Arany János-utca 8. sz. a., az udvarban hátul. 5143

2 ÁGY ruganyos matraccal, 2 éjjeli szokrény olcsón eladó. Timár-u. 34. 5243

A NAGYTEMPLOMTÓL 10 perc járásnyira, a vénkerti 2. sz. szőlő eladó. 4254

200 LITER ecetes bor olcsón eladó. Vigkedvő Mihály-u. 14. 5233

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadóhivatalban, Lamprecht-ház. Piac-utca 42

Gyümölcsfák,

spárgagyökér, füzdugvány

legolcsóbban beszerezhető 2277

a gróf Dégenfeld és dr. Balkányi urak Erzsébet szőlőtelepén.

Iroda: Kossuth-utca 32.

Lucerna

Lóhere, Répamagvak
Tengeri, Paprika,
Köles, Bükköny és
minden más

vető-
magvak
kaphatók

Deutsch Albert és Fia
magkereskedésében. 2209

Egy 31 év óta fennálló

füszer- vas- és
rövidáru kereskedés
dohánytözsdével

kedvező feltételek mellett

eladó.

Értekezhetni lehet:

Tóth Pál hajdudorogi lakossal és Lusz-
tig Károly cégnél Debreczenben.

ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-GYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG és SZESZ
FINOMÍTÓGYÁR KECSKEMÉTEN

Ajánlja:

***Gyóg.-cognac
*Alföldi-cognac

**Alföldi-cognac
***Alföldi-cognac

Jég-likőr

48-as likőr

Cace-Walke likőr,
Legfinomabb jour-
likőr, Cholera elleni
likőr

Port-Arthur keserű
és
Baraok-különleges-
ség

Mindenütt kaphatók.

2046

Haza érkeztem

Láttam a külföldi divatot és a mi szépet és divatos kelmét találtam, azt mind megvásároltam, amiért is csak

egyedül Nálam

lehet szép és divatos női ruhaszöveteket és bluz selymeket jutányosan vásárolni.

Újdonságok naponta érkeznek.

Lówy F. Piac-utca 24. a LÓWY F. cégére.

VIGYÁZZ!